

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Balthassaris Alvarez, Societatis Iesv Religiosi

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. XIX. Probationis ordinem Metinæ constituit. eiusdem talenta ad
Nouitios instruendos, eorumque sub ipso feruor.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42916

& sequenti die mane sanus profectus est iter suum.

Ex hoc licet intelligere suauem Dei nostri providentiam in componendis suis electis, cum aliqua inter eos dissensio esse videtur, ob diuersos, licet aliàs bonos, eorum fines: siquidem ex vna parte ancillam hanc suam consolatus est, exaudiens ad eò ad nutum eius orationem, vt diximus, ex altera verò parte non fuit illa mora impedimento, quò minus Pater Balthassar iter suum profeceretur ita oportune, vt foelicem exitum obtineret, vt inferius suo loco referemus.

CAPVT XIX.

*PROBATIONIS ORDINEM,
cum magna perfectione Metina constitui-
uit. eiusdem talenta ad Novitios
instruendos, eorumque
sub ipso fer-*
uor.

IN quo Pater BALTHASSAR maximè emineuit, dum esset Metinæ, & propter quod notissimus erat, magnique fiebat in Societate, illud fuit, quod primus Probationis, & Tyrociniij ratione & ordinem in hac Castellæ prouincia cõstituerit,
post-

postquam à Tolerana fuit separata, ac designata in
 eum finem domo nostra Metinensi, ipsique Patri
 commissis duobus Officijs Rectoris scilicet, ac
 Tyronum Magistri: quò facilius posset, ma-
 iorique cum perfectione Nouitiatum ipsum con-
 stituere, quod fecit iuxta omnium vota ac deside-
 ria: eò quòd Deus noster rarum & insigne ta-
 lentum ad id muneris ei communicasset. Et
 quoniam diuina eius Maiestas talem Magistrum
 præparauerat, voluit etiam multos discipulos
 illi tradere, huius disciplinæ valde capaces:
 quare magnum habuit numerum valde Electo-
 rum Nouitiorum, quosdam iuuenes nobiles, &
 raris ingenijs præditos; alios iam maturiores,
 & præclarorum ingeniorum; aliquos etiam se-
 lectæ Eruditionis, magnæque opinionis in sa-
 culo: qui tamen omnes coram ipso erant quasi
 infantes cum magna animi demissione ipsum ve-
 nerantes, & in eo spiritualis Magisterij celsitu-
 dinem agnoscentes. Nam, vt ipse Pater in Rela-
 tione sua superius posita fateatur, Deus ipsi intel-
 ligentiam dedit, vt cognosceret internam spi-
 ritûs facultatem, sibi & alijs: qua cognitione
 spiritum penetrabat, & virtutem, gradusque per-
 fectionis eorum, quibuscum agebat: capacitatem
 item cuiusque ad proficiendum in statu, ad quem
 peruenerat; & quid illi deesset; & viam, qua
 Deus illum deducere volebat. Ex quo efficieba-
 tur, vt vel ex vnico verbo comprehenderet, quid-
 quid Tyrones dicere voluissent: vt videretur
 videre eorum corda; & quidquid in eis ageretur,
 quasi legere.

MODVS autem & ratio generalis Nouitios ad per-

perfectionem exstimulandi, hæc erat. Primum da-
 bat operam, vt valde illi ad sanctum Orationis ex-
 ercitiū, & cum Deo familiaritatem valde affi-
 ceretur, vt qui experientia ipsa optimè nosset, il-
 lam esse omnium bonorum spiritualium fontem.
 Quando primum ad Tyrocinium veniebant, exa-
 ctissimè Constitutionem seruabat; vt per inte-
 grum mensem absque interruptione in cubiculo
 vno manerent, facientes exercitia spiritualia; in-
 struebatque illos in omnibus, quæ ad internam
 cum Deo Domino nostro coniunctionem, & fa-
 miliaritatem spectabant: quos verò prouectæ iam
 ætatis videbat, & incipientes gustare cœlestem
 hanc disciplinam, permittebat ad sexaginta, &
 amplius, dies ita collectos permanere, quò soli-
 dius cum Deo constringerentur; & sæculi mores,
 ac odores omnino exuerent, affluescerentque soli-
 tudini, & Orationis recollectioni; ac discerent
 etiam seorsim viuere, & cum bonis proprijs cogi-
 tationibus versari; abijcientes memorias, & i-
 mages sæculares. Valde ipsi placebat, quòd No-
 uitij magna haberent orationis habendæ deside-
 ria; & quando ad aliquid extra ordinariam facul-
 tatem ab ipso peterent, id esset ad protrahendam
 diucius orationem, vt cor feruorem magnum
 conciperet, & Dei omniumque virtutum amore
 inflammaretur. Quamuis enim præcipuus oratio-
 nis fructus non sint bona desideria; nihilominus
 ea ipse magni faciebat, quasi bonorum operum
 principia. Eos autem, qui talia gerebant desideria,
 animabat, indicato quodam interno sensu, quam-
 à Deo acceperat, qui erat huiusmodi, si desiderij, «
 quod in nobis sentimus, est à Deo: qui illud plan-
 taui,

tauit, viam etiam aperiet, ut germinet, & felicem dabit exitum; semen eius est, ipse augmentum dabit: quia eius opera sunt perfecta. Quare si aduertis, eum conferre iam & collocare lapides in aedificio, gaudeas; quia ipse reuera perficiet. Quare non suadebat Tyronibus orationem, tanquam finem, in quo sisterent; sed tanquam praecipuum medium reformationis morum, & passionum mortificationis. Et haec mortificatio secunda res erat, quam studebat illis persuadere; & in qua illos exercebat, praecipue in materia contemptus, ut bene in humilitate fundarentur. Eratque tantus nouitiorum feruor, ut contentione quadam occasiones quaerent manifestas, & occultas ut contemnerentur, & paruerent, praeseferentes interdum exiguum ingenium, discretionem, eruditionem; aut certe dissimulantes, & occultantes, quod habebant manifestantes autem, quod illos poterat humiliare; regentes quod honorem adferret. Statim atque defectum aliquem admittebant, publice illum in Refectorio, aut Recreatione, ad quam omnes post prandium & coenam conueniunt, aperiebant. Petebant, reprehendi ab alijs publice, & occulte; dicique sibi defectus in se ab alijs notatos; petebant facultatem, ut exirent ex domo ad aquam ex fonte, carnes ex macello domum portandas; & similes alias mortificationes, quibus sancti, ut maiori afficerentur pudore, utebantur; vestes quaerebant viliores, & laceras; in cibo, quod deterius erat: ad domesticos labores quisque studebat esse primus, nihil rejicientes quod ipsis offerretur; nec de graui onere con-

reconquerentes; sensus omnes ita frantatos gerant, ut opus esset, iubere, ut oculos eleuarent, & ad aliquid attenderent; rigor, & seueritas in penitentibus, & asperitatibus tanta erat, ut necesse esset, eos coercere, ne laederent sanitatem. Denique nouitatus ille videbatur mundus omnino inuersus, in quo amabatur, & querebatur, quidquid mundus contemnit; contemnebatur uero, ac reijciebantur, honor, deliciae, & reliqua, quae ille magni facit, & quaerit diligenter: interim eos monebat, declinare uias singulares: uerum enim feruorem non consistere in adinventionibus nouis quaerendis; sed in uis antiquis absque imperfectionibus tenendis.

AD quae omnia multum conferebant spiritualia exhortationes, quas tertio quoque die Pater ad illos habebat, & conferentiae, quae in die intermedio habebantur de ijs, quae in Exhortationibus essent proposita; aut de alijs punctis, ad profectum in uirtutibus pertinentibus. Tanto autem spiritu, & uia ad Tyrones loquebatur, ut pro libitu suo eorum corda commutaret; & ad id impelleret, quod expedire iudicabat, iuxta praesentem occasionem. Ex aliquibus enim recedebant timidi & quasi demisso capite incedentes, ac tristes, nec sibi mutuo loquentes; ex alijs exhibant fidentes, laeti ualdeque excitati: semper tamen ita dispositi, ut statuerent facere, quae ipsis dicebantur: adeo ipsae omnes difficultates, quae occurrere possent complanabat, & rationum suarum uia eos impellebat, ut alacriter irrumperent, easque calcarent.

In eis-

In eisdem etiam exhortationibus seridò attendebat, vt illi discerent quæ necessaria essent, ad cognoscendas sui Statûs, & Instituti obligationes; & iuxta illud interiora, & exteriora sua reformarent, de quibus in proprio capite paulò inferius agetur. Nec minorem vim, & fructum verba eius habebant, dum priuatim cum Nouitijs ageret, cum singulis semel in hebdomada agendo, die, & hora illis præscripta, qua accederent, vt conscientia rationem ab eis acciperet; ac vniuersalem exhortationum doctrinam iuxta cuiusq; necessitatem accommodaret: & in his priuatis exhortationibus dicebat, præcipuum Magistri Nouitiõrum munus consistere: consolando scilicet afflictos, excitando, & exstimulando eos, qui animo deficerent; egentibus ac tentatis remedium adhibendo: omnes denique ad suum profectum animando. Et in his omnibus singularem habebat in agendo gratiam. Et quando ipsi Tyrones ad suas tentationes aperiendas ipsum accedebant; aliquando, antequam ipse aliquod verbum responderet, tentationes evanescebant, ita Deo disponente, vt maiorem de suo Magistro opinionem haberent, vt hac ratione remuneraret (quod Cassianus de Monachis in deserto existentibus refert) fidelitatem, & claritatem, qua suis maioribus sese aperirent. Aliàs vel vnico verbo prolato, eos sanitati restituebat: dum enim ipsi loquerentur, ipse vacabat orationi, aspiciens Crucifixû, quem ante se habebat: & ipse Dominus lumen ei dabat, vt videret quid esset respondendum: suoque responso admirandas in eis faciebat mutationes. Accidit illi casus cum quodã Nouitio, qui in sæculo multis negotijs fuerat impli-

Collat. 2. c.
11.

implicatus, & commoda oblata sibi matrimonia reliquerat. Hic, cum semel valde affigeretur molestia quadam carnis tentatione, recurrit, ad suum Magiltrum vt illam ei aperiret; dixitque se cupere ad sæculum redire, in quo absque pugna adeo importuna, vxorem ducens posset etiam Deo seruire. Audiuit Pater vultu valde composito ac sereno: & caput vertens submissa voce ei dixit: Religiosus & Vxoratus, bonum ne tibi videtur? apage. Nouitius ex eius conspectu discessit; & tota tentatio ita euauit, vt nunquam rediret.

EODEM spectat, quod referam euenisse mihi, cum primùm loquerer cum eodem Patre in tertia Probatione: nam aperiens illi imperfectiones meas quæ multæ erant, in magno silentio me audiuit, oculis pro more in Crucifixu defixis. Cumque omnia retulisset, quæ habebam: hæc tantum verba respondit: id est habere virtutem infantile, & adhuc non adultam; necesse est eam nutrire, & roborare. & statim conticuit. Et ego recessi hinc confusus & humiliatus, videns apertè, verum esse quod mihi dicebat; inde verò cum firmo animi decreto exuèdi infantiam illam in virtute, & mortificandi, quod me à profectu retardabat: admirans etiam, quod tam aptè cor meum penetrasset, & quàm paucis verbis remedium applicuisset: quia indicauit, me humiliationibus potius indigere, quàm prolixis rationibus.

ETIAM est mihi certum, Deum D.N. interdum ei reuelasse (vt superius in alijs occasionibus vidimus) cordium Nouitiorum eius secreta: & hoc lumine utebatur ad respondendum eis; aut non respondendum ad eos mortificandos etiam

iam habebat in more, ita eos probare, iubens, eos expectare; & postea, nec verbo dicto, dimittere, cum nouerat, eos talentum habere ad huiusmodi mortificationes utiliter ferendas. Pater Aegidius de Mata, cuius superius facta est mentio, referebat in hanc rem duo valde notanda: alterum, quod cum Metinam profectus esset, ut secundum Probationis annum sub talis Magistri disciplina, & exemplo ageret: & ille ad reddendam conscientiae rationem diem & horam certam sicut alijs nouitijs assignasset, ipseque praescripta hora per septuaginta dies, quibus ibi fuit, semper accederet: nunquam tamen aliquod verbum ab ipso habuisse, aut vocatum fuisse, quamuis aduenteret, ipsum expectare; & propterea solum Metinam venisset, ut de rebus suis cum ipso ageret. Septuagesimo igitur die, reuocante ipsum Patre Prouinciali, valedicens pro reditu P. Balthassari, coqueretur, quod in tanto tempore non dedisset illi vniam horam audientiae, qui tot alijs dedisset. cui P. Balthassar respondit, causam, cur non dedisset, fuisse, quod sciret, ipsum non habere tentationes sibi molestas; alios vero, quos admisisset, illas habuisse. Quo responso admiratus fuit P. Aegidius, quod ipse nouisset, quid in eius corde ageretur: cum tamen neq; illi, neq; alijs aliquid ipse aperuisset: & his discessit contentus, & ad maiorem perfectionem anhelans. Alterum referebat idem P. Aegidius, quod Vallis-Oleti accesserit eundem P. Balthassarem, ut sua desideria in Iaponiam eundi, ad operam suam in Conuersione gentium illarum ponendam, aperiret: & cum per duas horas expectasset, Paterque ipsum vidisset; noluisse tamen cum ipso

ipso loqui, ut eius patientiam, & humilitatē exerceret: rediit igitur vesperi, & iterum fecit eum per duas horas expectare: & tandē cum eius desideria audisset, dixit ei: ne sis sollicitus: si enim Dei voluntas fuerit, ut te in Japoniā conferas, ex Vrbe veniet à P. nostro Generali ordinatio, ut id facias: & ita re ipsa euenit, sicut P. Balthassar dixerat: nā post aliquot annos ad eam missionem est missus: & tūc recordatus est boni sui Magistri Propheti.

ALIQUANDO etiā, cū Nouitij suas tētationes ac desolaciones ipsi aperirēt, nihil tūc ad eas verbo respōdebat; sed iubebat; rem Deo commēdari, & se idem facturū recipiebat. In prima deinde exhortatione, etiam si in genere pro omnibus loqueretur, ita ad cuiusq; cor loquebatur, ut omnes reciperēt sanitatē; & remedia necessitatū, quas ipsi comunicauerāt. Quando autē in eas angustias res redigebatur, ut neq; verba huiusmodi proficerent, solebat Orationum suarū efficacitate remedium adferre, ut ex exemplis capite 16. positis constat.

DENIQVE multò amplius illos excitabat exemplo Sanctę suę vitæ: erat enim primus in omnibus rebus ad perfectionem spectantibus: nihil. n. dicebat in suis maximè exhortationibus, q̄ non in ipso viderēt ad viuū practicari: quare totus Nouitatus ad eū erat rectē ordinatus, ac feruens, ut in tota Pronincia magnam haberet famam & opinionē: & multi Patres graues Metinam veniebant, ut se ibi colligerent, & in spiritu iuuarentur: non solum directione & exhortationibus insignis ad eū Magistri; sed etiam, ut feruenti Tyronum illorum exemplo gauderent. Et magnus ille Concionator Pater Baptista Santius, cuius suprā meminimus, in Col-

in Collegio Salmaticensi manens, & memor eorum, quæ in hoc Tyrocinio fiebant, dicere solebat: ô si quis haberet vocem quasi tubæ alicuius, quæ in tota Societate audiretur; ac diceret, Metina, Metina, Metina, quod erat dicere, vtinam omnes videre possent, frui, & in suum vsum conuolare, quæ Metinæ geruntur, Cuius feruoris fama, cum Romam peruenisset P. noster Generalis (qui tunc erat Sanctus ille Franciscus Borgius) cupiebat (vt postea videbimus) illum Romæ habere Magistrum Nouitiorum: Quod cum non succederet, dedit operam vt P. Balthassar vtriusque Tyrocinij, quod postea hæc Prouincia habuit Metinæ, & Villa-Gartiz, curam susciperet, ita vt sex menses in vno loco, & sex in alio maneret, vt suis exhortationibus feruorem in omnibus Tyronibus magis promoueret; quamuis ob temporum & rerum aliarum mutationem neque hoc potuit habere locum.

Sed ne exaggerationi tribuatur, quod de Tyronum feruore diximus, illud ijs confirmabo, quæ ego ipse sum expertus, cum fui Societatem ingressus paucis mēsis, post discessum P. Balthassar ex Tyrocinio Metinensi, vt esset Salmantica Rector. Nam, viso feruore illius Nouitiatus, qui adhuc erat in ea perfectione, in qua vir sanctus eo anno illum reliquerat, conqueiuit horrenda quædam interior tempestas, quam sum passus, postquam decreui ingredi Societatem toto tempore sex mensium, quo distuli desiderij mei executionem. impellebat enim me magna quædam propensio, & affectus, quem ad aliam Religionem habueram: quam antea semper, & nunc etiam

etiam magni facio. Sed quoniam diuina vocatio-
 rationibus, & efficacibus impulsibus me ad So-
 cietatem impellebat, tot cogitationum sibi ad-
 versantium fluctibus oppugnabar, & affligabar; &
 cor meum ita torquebatur, vt cogerer ad campos
 exire, vt respirarem, & ibi clamarem, ne crepa-
 rem: persuadens mihi, vtramuis duarum harum
 Religionum eligerem, fore mihi æqualem per to-
 tam vitam cruciatum: nam in vnam ingressus, cru-
 cialsem me cogitationes quasi eam eligendo er-
 rasset; & melius fuisse, si aliam elegerem. Sed
 quoniam tempore orationis & quietis, & cum in
 Dei conspectu me collocabam, semper hæc co-
 gitatio mihi occurrebat: eius voluntatis esse, vt
 Societatem ingrederer; tandem ingressus sum non
 sine magna difficultate ac repugnantia. Sed ve-
 niens ad hoc Merinense Tyrocinium, intra pau-
 cos dies videns quàm serio Tyrones illi mundum
 calcabant, seque ipsos contemnebant, & mortifi-
 cabant; quantoque studio Christum D.N. seque-
 bantur, consilia eius Euangelica tanto feruore am-
 plectentes: aded contentus, & quietus mansi Ele-
 ctione illa, quam feceram; vt per Dei misericor-
 diam, neq; in ipso Nouitiatu, nec extra illum am-
 plius motum vllum tristitię, aut pœnitudinis sen-
 serim: imò nescio, quo spiritu talis mihi infedit
 imaginatio, quod si vel octo annos vitæ haberem,
 & eodem modo viuerem sufficeret, vt magnus
 Sanctus euaderem. Et reuera ita est, quod si frau-
 dum huius sæculi relectio, & spiritus feruor, quę
 Deus multis ex nostris Tyronibus communicat,
 in eis perduraret, & eodem passu pergeret, nec
 studia aliaque ministeria eos retardarent, aut re-
 troce-

trocedere cogent: enaderēt non vrcunq; Sancti
sed valde in sanctitate excellentes. Hæc dixi, v
tanquam testis oculatus confirmarem feruorem
qui tunc in illo Nouitiatu vigeat.

CAPVT XX.

*ALIQVI VALDE INSIGNES
ac feruentes Metinæ Tyrones. Et recen-
sentur quadam notatu dignissima
fratrum Francisci Godoy, &
Antonij Padillij.*

V o tempore P. Balthassar Re-
ctor & Magister Nouitiorum
erat Metinæ, erat etiã Salma-
ticæ P. Martinus Guierrius Re-
ctor & concionator (cuius po-
stea faciemus mentionem) cui
etiam Deus D. N. altissimū de-
dit Orationis donum, cum magna vi & efficaci-
tate verborum: ita vt rationibus, quas adferebat,
conuinceret, ac ligaret intellectus audientium,
quod ego ipse adhuc sæcularis, & studiosus Theo-
logiæ Vallis Oleti animaduerti. Ingressus enim
die quodam domū nostram professam, vt concio-
nem audirē, nesciēs quis eam esset habiturus: fuit
autem prædictus Pater: & paulò post, quàm audire
inciperem, nesciens quis esset, aut qui vocaretur,
adeò obstupui spiritum illum, & efficacitatē, qua
loquebatur, vt intra me ipsum dixerim, & nescio
an etiam ore protulerim ductus interno sensu, quē
in corde